

**Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка**

**Кафедра методики трудового і професійного
навчання та декоративно-ужиткового мистецтва**

Леонід ОРШАНСЬКИЙ, Галина МЕЛЬНИК

**КУРСОВА РОБОТА
З ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ**

Дрогобич, 2011

УДК 337.35

ББК 74.200.526

О – 71

Оршанський Л.В., Мельник Г.М. Курсова робота з теорії та методики трудового навчання: [Навч.-метод. посіб. для студ. спец. „Технологічна освіта”]. – Дрогобич: РВВ ДДПУ, 2011. – 37 с.

Навчально-методичний посібник написано відповідно до програм навчальних дисциплін „Теоретичні основи педагогіки”, „Психологія” і „Теорія та методика трудового навчання” для підготовки фахівців ОКР „Бакалавр” спеціальності 6.010103 „Технологічна освіта”, затверджених вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. У навчально-методичному посібнику представлено основні положення, пов’язані з організацією, підготовкою, написанням та захистом курсових робіт студентами освітньо-кваліфікаційного рівня „Бакалавр”.

Посібник призначений для викладачів та студентів – випускників інженерно-педагогічного факультету Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка, а також може використовуватися при підготовці наукових публікацій, курсових робіт з інших психолого-педагогічних дисциплін.

Автори: *Оршанський Леонід* – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри декоративно-ужиткового мистецтва та основ дизайну (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка);

Мельник Галина – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри декоративно-ужиткового мистецтва та основ дизайну (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка)

Рецензенти: *Корець М.С.* – доктор педагогічних наук, професор, директор інституту гуманітарно-технічної освіти (Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова);

Гевко О.І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка)

Рекомендовано до друку вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (протокол за № 7 від 18 червня 2009 р.)

Головний редактор: *Невмержицька Ірина*

Редактори: *Зубрицька Марія, Зубрицький Михайло*

© Л.В. Оршанський, Г.М. Мельник, 2011

З М І С Т

Вступ	2
Загальні методичні поради	3
1. Структура курсової роботи. Етапи її виконання	3
2. Вибір і затвердження теми курсової роботи	5
3. Задум і організація досліджень	6
4. Збір теоретичного і фактичного матеріалу	7
5. Визначення переліку проблем дослідження і складання плану роботи	10
6. Робота над текстом	10
7. Ілюстрування курсової роботи	14
8. Оформлення курсової роботи	14
9. Рецензування, оцінювання та захист курсової роботи	18
Приблизний перелік тем курсових робіт	21
Додатки	25

ВСТУП

Пропонований студентам посібник містить навчально-методичні рекомендації до виконання курсових робіт з теорії та методики трудового навчання (обслуговуючі види праці).

Курсова робота – це самостійне теоретико-методичне дослідження студентів, яке виконується відповідно до навчального плану і є важливим етапом у фаховій підготовці майбутніх учителів трудового навчання. Виконання роботи сприяє формуванню особистості майбутнього вчителя, активізації його пізнавальної діяльності, вчить методам і прийомам навчально-виховної роботи з учнями загальноосвітньої школи.

Робота над курсовим завданням з теорії і методики трудового навчання ставить за мету підготувати студента до осягнення логіки навчально-виховного процесу, вміння давати правильну оцінку тому чи іншому психолого-педагогічному явищу, виділяти ті грані, які відіграють важливу роль у навчанні і вихованні школярів, робити відповідні узагальнення і формулювати висновки.

Виконання курсових завдань стимулює самостійну навчально-дослідницьку діяльність студентів. Напрями досліджень, які пропонуються в посібнику допоможуть студентам оволодіти навичками самостійної наукової роботи і підготують до виконання наступних дипломних і магістерських робіт.

У посібнику немає чітко регламентованих рекомендацій і положень, оскільки курсова робота, на наше переконання, є першим самостійним науково-педагогічним дослідженням студента у царині методики майбутнього фаху.

З кожного виду індивідуальних завдань подаються орієнтовні теми, за якими студент має змогу обрати для своєї майбутньої роботи одну з них, або за аналогією з ними самостійно визначити і сформулювати цікаву для себе тему. Це робить більш цінним і різноманітним дослідження студента, оскільки відкриваються можливості проявити творчий науковий потенціал.

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ

1. Структура курсової роботи. Етапи її виконання

Курсова робота виконується з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, отриманих студентами під час навчання, та їх застосування для комплексного розв'язання конкретних завдань з фаху.

Курсова робота сприяє ґрунтовному вивченню студентами основної і додаткової науково-методичної та навчальної літератури, виділенню в ній головного і другорядного (провідної ідеї, ключових положень, думок, фактів тощо), знаходженню подібності і розбіжності в психолого-педагогічних процесах і явищах, узагальненню конкретних соціологічних даних, встановленню причинно-наслідкових зв'язків; систематизації та групуванню матеріалу за загальними ознаками, відбору та структуруванню опрацьованої інформації, складанню структурно-логічних схем навчального процесу тощо.

Тематика курсової роботи має відповідати завданням навчальної дисципліни „Теорія та методика трудового навчання (обслуговуючі види праці” і пов'язуватися з реалізацією теоретичних засад у практичній діяльності. *Основними завданнями курсової роботи є:*

– сприяння поглибленню пізнавальної активності та систематизації знань студентів з теорії та методики трудового навчання;

– навчання студентів самостійно опрацьовувати психолого-педагогічну, науково-методичну, довідковою літературу й інші джерела інформації з використанням інформаційно-комунікативних технологій;

– розвивати вміння і навички методичної підготовки до навчального року, навчального модуля, теми, уроку;

– формування вмінь розробляти методичні рекомендації щодо організації матеріально-технічної бази, створення творчого навчального середовища, проведення уроків та позаурочних занять згідно типових і авторських навчальних програм, розвитку технічного мислення і технологічної культури

обробки конструкційних матеріалів та харчових продуктів, дидактичного відбору об'єктів праці для учнів різних вікових груп, їх екологічного та економічного обґрунтування, а також художньо-естетичного оформлення.

Робота над курсовим завданням містить такі складові: 1) вибір теми; 2) задум і організація науково-педагогічних досліджень; 3) визначення переліку висвітлюваних питань і складання плану; 4) збір теоретичного і фактичного матеріалу (ознайомлення з літературними та іншими джерелами інформації); 5) дослідження фактичного матеріалу; 6) робота над текстом; 7) ілюстрування і графічне оформлення; 8) захист.

Курсова робота складається з титульної сторінки, змісту, вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел та додатків (за необхідності).

Титульна сторінка містить: назву вищого навального закладу, факультету, кафедри; прізвище, ім'я, по батькові студента; тему курсової роботи; предмет, з якого виконується курсове завдання; курс, семестр, рік написання роботи; відомості про наукового керівника (див. додаток Б).

Зміст подають на початку курсової роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та підпунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема: вступу, висновків, додатків, списку використаних джерел та ін.

Вступ розкриває сутність і стан проблеми дослідження та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми.

Основна частина курсової роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожен розділ починається з нової сторінки. Виклад матеріалу підпорядковується одній провідній ідеї, визначеній автором.

Висновки викладають узагальнені, найбільш важливі результати дослідження.

Список використаних джерел складають відповідно до чинних стандартів бібліографічної та видавничої справи.

За необхідності до *додатків* доцільно включати допоміжні матеріали, необхідні для повноти сприйняття змісту курсової роботи.

2. Вибір і затвердження теми курсової роботи

Важливим етапом при підготовці і написанні курсової роботи є вибір проблеми дослідження і відповідної теми. Слід пам'ятати, що від правильного обрання теми та складання плану залежить якість виконання роботи.

Тематика курсових робіт пропонується кафедрою навчального закладу. При розробці тем курсових робіт враховуються наукові інтереси кафедри, особливості майбутньої фахової діяльності студентів.

Тематика курсових робіт постійно оновлюється з урахуванням нагромадженого на кафедрі досвіду, побажань спеціалістів, які беруть участь у рецензуванні.

Курсова робота вибирається студентом самостійно й узгоджується з науковим керівником.

Студент може самостійно запропонувати тему курсової роботи, з необхідним обґрунтуванням, аргументацією, доцільністю її розробки. У цьому випадку тему роботи і керівника затверджує завідувач кафедри.

При виборі теми необхідно мати уявлення про наявність і характер існуючих інформаційних матеріалів, орієнтуватися в їх змісті, впевнитися у можливості отримання достатньо вичерпної інформації про ці матеріали (з літературних та інших джерел). Однак не слід забувати, що головним при виборі теми є її актуальність для майбутньої педагогічної діяльності.

Безпосереднє керівництво за виконанням курсової роботи здійснюється науковим керівником із числа професорсько-викладацького складу кафедри, на якій студент здійснює дослідження. У випадку виконання дослідження за межами вищого навчального закладу додатково затверджується консультант тієї установи, де студент проводить свої наукові пошуки.

На початку семестру, в якому виконується курсова робота, на засіданні кафедри затверджується тематика і наукові керівники.

Починаючи науковий пошук, студент має правильно розподілити час, спланувати роботу і після вибору теми паралельно з навчальними заняттями

розпочати її розробку. Для орієнтації студентів та наукових керівників пропонується графік контролю за ходом підготовки курсової роботи до захисту (див. додаток А).

Практика підтверджує безсумнівну доцільність складання такого графіку контролю. Адже його дотримання дисциплінує студента, регламентує термін, відведений на підбір літературних джерел з теми дослідження і їх опрацювання, організацію та проведення спостережень, аналіз й обробку отриманих результатів, літературне і технічне оформлення курсової роботи та підготовку її до захисту.

3. Задум і організація досліджень

Студенти глибоко опрацювають окремі положення і питання дослідження, вчать аналізувати літературу, критично оцінювати їх зміст, полемізувати з авторами, висловлюючи власні думки та аргументовано їх відстоюючи, роблять теоретичні узагальнення та практичні висновки, набувають навичок сучасних методів психолого-педагогічних досліджень.

У процесі роботи студент проходить нелегкий шлях творчих пошуків, який містить низку взаємопов'язаних етапів:

Перший етап – це обґрунтування теми, визначення мети, предмету й об'єкту дослідження.

Другий етап передбачає визначення завдань дослідження на основі проведеного літературного огляду стану проблеми згідно обраної мети.

Для проведення літературного огляду з теми дослідження доцільно, передовсім, скласти план і продумати його структуру. План має відтворювати основний зміст огляду, а структура – форму його втілення.

Перелік питань, які розглядаються, структуруються за принципом від загального до конкретного, тобто в розділі здійснюється репродукція основного питання (теми дослідження) до більш конкретних положень, які висвітлюють завдання дослідження.

Звичайно коло завдань дослідження залежить від фахової підготовки студента і попереднього досвіду наукової роботи, наявності часу і матеріально-технічного забезпечення.

Третій етап передбачає розробку програми дослідження у вигляді плану, в якому вказані послідовність і зміст етапів дослідження.

Четвертий етап включає обробку й аналіз результатів дослідження, а також формулювання висновків і рекомендацій згідно з його результатами.

П'ятий етап – літературне оформлення курсової роботи і підготовка її до захисту.

4. Збір теоретичного і фактичного матеріалу

Виконання курсової роботи, незалежно від особливостей цієї чи іншої теми, розпочинається з вивчення наукової літератури, отримання необхідної інформації з інших джерел та збору фактичного матеріалу практичного характеру. Студент повинен взяти з літератури основний матеріал з досліджуваної проблеми, дати аргументовану оцінку вивченим джерелам, висловити власний погляд щодо цієї інформації, зв'язано, грамотно і логічно обґрунтувати вибрану тему, зробити відповідні узагальнення і висновки.

Попереднє „входження” в зміст інформаційного матеріалу, шляхом ознайомлення з відповідною літературою, важливе для визначення переліку досліджуваних питань і положень.

Для складання бібліографії з теми курсової роботи, студент використовує наявні в бібліотеках систематичні каталоги, в яких назви творів розташовані за галузями знань, алфавітні каталоги, в яких картки на книжки розташовані у алфавітному порядку прізвищ авторів, предметні каталоги, що містять назви творів з конкретних проблем і спеціальностей, а також різноманітні бібліографічні довідникові видання (покажчики з окремих тем і розділів). Для підбору періодичної літератури, необхідної для курсової роботи, слід

звернутися до покажчика статей, опублікованих протягом календарного року, що містяться в останньому номері фахового журналу.

Керуючись складеним списком літературних джерел, студент приступає до їх вивчення. Читаючи наукові праці, студент навчається правильно їх занотовувати, що згодом дасть можливість використовувати цей матеріал в подальшій творчій роботі. Уся зібрана інформація має фіксуватися на спеціальних картках (однакового формату), в записниках або зошитах у вигляді коротких нотаток, цитат тощо. Водночас потрібно занотовувати точні відомості про джерело отриманої інформації. На одному боці картки записується прізвище й ініціали автора, назва роботи, рік, номер, місце видання та обсяг у сторінках (на картці, а в подальшому у списку використаних джерел, зазначається, на яких сторінках надрукована стаття, або скільки сторінок містить книга). На зворотному боці записується все, що зацікавило студента у прочитаному джерелі. При цьому завжди потрібно залишати невеличке поле, на якому виконуються додаткові нотатки роздумів чи ідей.

Якщо в книзі міститься велика кількість цікавого й важливого інформаційного матеріалу, який не вміщається на картці, тоді бажано занотувати лише назви питань, представлених у праці, і посилатися на спеціальний зошит, де детально виписані положення у вигляді тез.

Таким чином, у студента збереться багато карток та декілька зошитів із записами важливого матеріалу з прочитаних праць, що стане у пригоді при написанні будь-якої іншої роботи (дипломної, магістерської).

Для виконання курсової роботи важливе значення має вивчення спеціальної літератури. При цьому вимагається не тільки ознайомлення зі змістом книг і статей з досліджуваних проблем, а й пошук в них необхідних матеріалів, їх аналіз та узагальнення. На основі цього аналізу можна зробити висновки про зв'язки тих чи інших психолого-педагогічних явищ та їх сучасної інтерпретації, скласти уявлення про механізми впливу на особистість школяра різними засобами, методами чи прийомами тощо.

У процесі виконання курсового завдання може виникнути потреба опрацювання інших джерел інформації, зокрема: архівів, науково-дослідної документації, свідчень сучасників, очевидців, учасників педагогічної взаємодії тощо.

У місцевих, обласних і держаних архівах зберігаються різноманітні матеріали в галузі освіти, які допоможуть розкрити історичні аспекти досліджуваної проблеми, почерпнути біографічні відомості про життєвий і педагогічний шлях відомих педагогів та інші цікаві факти і статистичні дані.

В архівах поряд з текстовим матеріалом знаходяться схеми, таблиці, ескізи, креслення виробів та інші відомості, які можуть становити цінність для курсової роботи.

У музеях зосереджені основні матеріали про історію краю в цілому та його освітньо-культурний розвиток. Тому робота студента в музеї з вибраної теми не обмежується лише загальним ознайомленням з експозицією. У фондах можуть знаходитися матеріали, важливі для порівняння і формулювання відповідних висновків.

При проведенні бесід з сучасниками й очевидцями потрібно робити записи і нотатки, в яких фіксують не лише прізвище, ім'я та по батькові розповідача, а й відомості про нього, які пояснюють причетність до досліджуваної проблеми. Крім того мають бути зафіксовані дата і місце (географічний пункт) отримання цих відомостей.

У тексті роботи напрацьований матеріал може використовуватися по-різному: або наводиться повністю, або робляться відповідні посилання.

Останнім часом чітко простежується тенденція переходу від поширення наукової, методичної чи нормативної інформації на паперових носіях (друкований текст у монографіях, підручниках і посібниках, періодичних виданнях, збірниках наукових статей тощо) до зберігання подібної інформації в електронній формі. Особливістю комунікативних систем і мереж є можливість поповнення інформаційних потоків даними будь-якого змісту і форми, зокрема: передавання документів, текстів, зображень, звуків, навчальних, контролюючих

та інших комп'ютерних програм. Комп'ютерні комунікації дозволяють одержати швидкий доступ до необмежених баз даних і масивів інформації, а саме: навчального програмного забезпечення, сучасних комп'ютерних програм, каталогів бібліотек, різноманітних баз даних з різних галузей знань.

5. Визначення переліку проблем дослідження і складання плану роботи

Цей етап роботи хоча й невеликий за об'ємом, однак надзвичайно важливий з погляду якісного виконання курсової роботи. Перелік питань з теми, які висвітлюються поступово у процесі вивчення матеріалу, наперед передбачити складно. Тому виділяють і систематизують основні питання, які є найважливішими у контексті логічного вирішення проблеми дослідження. Вони і будуть висвітлюватися в курсовій роботі.

Усі досліджувані питання, повинні знайти відображення у **змісті** (плані) курсової роботи. План передбачає виклад матеріалу в певній послідовності, поділ його на самостійні та взаємопов'язані частини. Зміст подають на початку курсової роботи. Зазвичай, він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів і підрозділів, зокрема вступу, основної частини (яка складається з декількох розділів і підрозділів), завершальної частини (висновків), списку використаних джерел та додатків (за необхідності). Проведена студентом ґрунтовна аналітична робота (згідно з викладеними вище рекомендаціями) дозволяє йому правильно скласти розгорнутий план курсової роботи. Після погодження плану з науковим керівником студент приступає до практичної роботи над його реалізацією.

6. Робота над текстом

Роботу над текстом курсового завдання потрібно вести у певній послідовності, відповідно до плану. Виклад тексту має бути логічним, кожне положення – виходити з попереднього і бути попередником наступного.

Об'єм тексту може варіювати залежно від специфіки теми чи іншої теми, наявності додаткового матеріалу, який включений в текст (графічного, додатків тощо).

Поділ тексту на певні частини – розділи, а в середині них на підрозділи (параграфи) повинен бути відображений не тільки в змісті, а й у самому викладі: кожна частина і параграф виділяються і отримують відповідну назву (додаток Е).

Визначення теми роботи, коротке розкриття сутності й обґрунтування її значущості подаються у **вступі**. Тут важливо подати стислий теоретичний аналіз проблеми і попереднього досвіду її вивченості, здійснити обґрунтування та логіко-історичний аналіз проблеми, оцінити ступінь теоретичної і практичної значущості дослідження. У вступі бажано подати критичну оцінку методів та окремих позицій різних авторів щодо досліджуваної проблеми (додаток Ж).

Основна частина курсової роботи складається з розділів та підрозділів, які за назвою, структурою та змістом мають **відповідати** завданням дослідження.

У розділах основної частини подають огляд літератури за темою та виклад загальних положень з методики трудового навчання; розкривають організаційні та методичні засади навчальної та виховної роботи зі школярами певної вікової категорії; акцентують увагу на особливостях використання форм, методів, прийомів, засобів, технологій у навчально-виховному процесі; висвітлюють навчально-методичні матеріали щодо окремих тем і розділів програми з трудового навчання; здійснюють аналіз й узагальнення результатів наукового пошуку (додаток З).

Для підтвердження власних аргументів посиленням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз „так званий”;

б) цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов’язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора курсової роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

є) коли автор курсової роботи, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали студента, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. – Г.М.), (підкреслено мною. – Г.М.), (розбивка моя. – Г.М.).

При роботі над рукописом необхідно звертати увагу на розбивку тексту за абзацами. Кожен абзац має містити в собі певну думку, виражену однією чи кількома фразами або реченнями.

Узагальнені числові дані, які концентруються в таблицях, зображуються на діаграмах і графіках, чи з допомогою схем, повинні наводитися з необхідним

ступенем точності й аргументованості та з обов'язковим посиланням на відповідні джерела.

Виклад матеріалу основної частини підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній у меті курсової роботи.

Завершальна частина вміщує в концентрованому вигляді основні результати дослідження, узагальнені висновки з усіх поставлених завдань, які виконувались студентом у процесі написання роботи. Найважливішою частиною висновків є пропозиції та рекомендації щодо наукового і практичного використання здобутих результатів (додаток К).

Список використаних джерел – це елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. слід розміщувати одним із таких способів: 1) у порядку появи посилань в тексті (найбільш зручний для користування); 2) в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків у хронологічному порядку. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи (додаток Л).

При пронумерованому списку використаних джерел досягається досить значна економія в об'ємі тексту курсової роботи, оскільки у необхідних випадках досить у кінці наведеної цитати вказати у квадратних дужках номер відповідного джерела інформації за списком і сторінку, з якої вона взята, наприклад [14, 35]. У випадку опису джерела в цілому в дужках зазначається лише його номер за списком [8].

До **додатків** за необхідності доцільно включати допоміжний матеріал: таблиці, ілюстрації, світлини тощо.

Оскільки курсова робота є першим етапом самостійної наукової діяльності студента, вона має відповідати всім вимогам, які висуваються до такого виду науково-дослідницьких робіт.

При написанні роботи від руки її об'єм не має перевищувати 40 сторінок, а при друкуванні – до 25 сторінок тексту, не враховуючи списку використаних

джерел та додатків. Писати роботу бажано чорною кульковою або чорнильною ручкою чітким, розбірливим почерком або друкувати.

7. Ілюстрування курсової роботи

Ілюстрації в роботі є важливим аргументом на підтвердження тієї чи іншої думки або положення. Форми ілюстрування можуть бути різними. Їх вибір залежить від характеру виконуваного завдання і теми. Кількість ілюстрацій зумовлюється змістом роботи. Вони призначені для якнайкращого візуального доповнення тексту, підтвердження основних положень і проміжних узагальнень та висновків.

Допускаються різні види ілюстрування тексту курсової роботи. Це можуть бути схеми, світлини, замальовки, креслення тощо.

8. Оформлення курсової роботи

Літературне оформлення курсової роботи є важливим елементом якості її виконання та одним із критеріїв, які враховуються при оцінюванні під час захисту. Передовсім увага звертається на зміст викладу матеріалу: логічність і послідовність, повноту і репрезентативність, тобто обсяг використання основних та допоміжних літературних джерел, загальну грамотність та відповідність стандартам і чинним правилам.

Відомості про автора і роботу розміщуються на титульній сторінці: назва вищого навального закладу; факультет; прізвище, ім'я, по батькові студента; тема курсової роботи; предмет, з якого виконують курсове завдання; курс; рік написання роботи; прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь і звання керівника. Титульна сторінка оформляється за зразком (додаток Б).

Текст оформляється на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210 x 297 мм): 1) кульковою або чорнильною ручкою чорного кольору;

2) друкується з комп'ютера за допомогою принтера шрифтом *Times New Roman* та розміром 14 кеглів через 1,5 міжрядкові інтервали (до 30 рядків на сторінці).

Текст курсової роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 30 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє і нижнє – не менше 20 мм. Недотримання цієї вимоги ускладнює можливість внесення керівником необхідних зауважень чи доповнень.

У курсовій роботі весь матеріалу поділяється на змістові частини – розділи і підрозділи (параграфи), які відокремлюються заголовками.

Розділ прийнято нумерувати арабськими цифрами (1, 2, 3..). Параграфи нумерують окремо в кожному розділі за порядком у роботі (наприклад: 1.1, 1.2, ..., 2.1, 2.2. ...).

Заголовки структурних частин курсової роботи „ЗМІСТ”, „ВСТУП”, „РОЗДІЛ”, „ВИСНОВКИ”, „СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, „ДОДАТКИ” пишуть або друкують великими літерами симетрично до тексту. Усі ці структурні частини, крім розділів, не мають порядкового номера, тобто не можна писати: „1. Вступ” або „Розділ 6. ВИСНОВКИ”.

Позначення розділів та їх порядкові номери пишуть окремим рядком над відповідним заголовком або в одному рядку із заголовком, причому після назви розділу крапка не ставиться.

Наприклад:

РОЗДІЛ 1.

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ТРУДОВОЇ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Порядкові номери підрозділів розташовують в один рядок з назвами їх заголовків, причому в кінці речення крапка не ставиться.

Наприклад:

1.1. Характеристика історичного розвитку систем трудової підготовки учнівської молоді

До формулювання заголовків (назв) розділів і підрозділів ставляться такі вимоги: стислість, чіткість і синтаксична різноманітність у побудові речень, з перевагою простих поширених, послідовне та точне відображення внутрішньої логіки змісту курсової роботи.

У тексті кожен структурну частину курсової роботи, крім підрозділів, треба починати з нової сторінки.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць подають арабськими цифрами. Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок курсової роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять. Нумерацію другої сторінки розпочинають зі „ВСТУПУ”. Номери сторінок проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

До змісту курсової роботи, крім текстової частини, входить різноманітний графічний та ілюстративний матеріал. Щоб не перевантажувати надмірно описову частину, рекомендується частину цього матеріалу включати в додатки.

Додатки оформляються як продовження курсової роботи на наступних її сторінках або на окремих аркушах, у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх в порядку посилань у тексті.

Якщо додатки оформляються на наступних сторінках, то такий додаток повинен мати тематичний заголовок, який розміщується вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої розміщується напис „Додаток _” і велика літера , що його позначає. Якщо додатків декілька, то їх слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер

Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь (наприклад: додаток М, додаток Н і т.д.). Один додаток позначається як додаток А.

При оформленні додатків окремою частиною (книгою) на окремому аркуші пишуть великими літерами слово „ДОДАТКИ”.

Ілюструють курсові роботи виходячи з певного задуму, за ретельно продуманим планом. Кожна ілюстрація повинна відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

Основними видами ілюстративного матеріалу курсової роботи є: креслення, рисунок, схема, світлина, діаграма і графік.

Ілюстрації, які розміщуються в тексті, повинні мати порядкову нумерацію і загальну нумерацію розділу (арабськими цифрами) і позначатися словом „Рис.” (рисунок), наприклад: Рис. 1.8 (восьмий рисунок першого розділу); рис. 2.5 (п’ятий рисунок другого розділу).

Кожна ілюстрація повинна мати точну і коротку назву, а в окремих випадках – і необхідний пояснювальний текст.

Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією. Ілюстрації, а також рисунки, схеми невеликого розміру можна розмістити на одному листку.

Аналогічні позначення використовують і для таблиць.

Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис „Таблиця” із зазначенням її порядкового номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: „Таблиця 1.4” (четверта таблиця першого розділу).

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. Якщо рядки виходять за формат сторінки, то в кожній наступній частині повторюють головку таблиці.

При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) слово „Таблиця” і номер її вказуються один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими

частинами пишуть слова „Продовж. табл.” і вказують номер таблиці, наприклад „Продовж. табл. 1.2”.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують під написом „Таблиця” над самою таблицею симетрично до тексту. Слово „Таблиця” та її назву пишуть з великої букви. Назву не підкреслюють.

Ілюстрації (світлини, креслення, схеми, графіки, діаграми тощо) і таблиці в курсовій роботі бажано подавати одразу ж після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

У курсовій роботі не рекомендується вести виклад від першої особи однини на кшталт: „Я спостерігав”, „Я вважаю”, „Мені здається”, „На мою думку”. Допускаються звороти зі збереженням першої особи множини, в яких виключається займенник, як-от: „спостерігаємо”, „встановлюємо”, „маємо на увазі” тощо. В окремих випадках можна використовувати вирази „на наш погляд”, „на нашу думку”, „вивчення передового досвіду свідчить, що...”, „на основі проведеного аналізу можна стверджувати...”.

При згадуванні у тексті прізвищ, їх ініціали, зазвичай, ставляться перед прізвищем.

Висновки і практичні рекомендації мають бути всебічно обґрунтовані в тексті роботи. Вони мають коротко резюмувати проведене дослідження.

Усі сторінки тексту разом з титульною сторінкою, завданням до курсової роботи (додаток В), списком використаних джерел та іншими можливими додатками брошуруються та переплітаються.

9. Рецензування, оцінювання та захист курсової роботи

Виконана курсова робота подається за місяць до завершення теоретичного навчання в семестрі. Рецензування і захист курсової роботи завершується за два тижні до кінця теоретичного навчання в семестрі. Рецензія може бути написана на останній сторінці або окремому аркуші (додаток Д). Рецензія на курсову роботу студента-заочника оформляється в двох

примірниках: один видається студентові, другий – вкладається в особову справу.

Захист курсової роботи проводиться відкрито перед комісією фахівців у складі трьох викладачів кафедри за участю наукового керівника курсової роботи.

Форми захисту можуть бути найрізноманітнішими, однак бажано з використанням медійного супроводу (презентації).

Виступ перед комісією бажано підготувати за таким планом:

- назва теми, обґрунтування її вибору, актуальність проблематики;
- короткий аналіз (огляд) курсової роботи;
- досягнуті результати та висновки по роботі;
- відповіді на запитання членів комісії.

Виступ доповідача повинен бути розрахований на 7 – 10 хвилин.

Для оцінювання результатів виконаної курсової роботи використовуються 100-бальна шкала.

При рецензуванні й оцінюванні курсових робіт потрібно враховувати такі показники: 1) ступінь виконання завдань курсової роботи, повнота розкриття теми – 50 балів; 2) рівень самостійності – 20 балів; 3) можливість використання матеріалів курсової роботи у майбутній професійній діяльності – 10 балів; 4) якість мовного оформлення – 10 балів; 5) якість бібліографічного опису, наявність у тексті посилань на список використаних джерел – 10 балів.

Рішенням комісії можуть зніматися бали за такі недоліки: 1) недостатній рівень розкриття теми – 0 – 40 балів; 2) виявлення списувань курсової роботи з інших джерел – 0 – 40 балів; 3) відсутність посилань у тексті роботи – 0 – 5 балів; 4) помилки в списку використаних джерел або відсутність основної літератури з проблеми дослідження – 0 – 5 балів; 5) граматичні помилки – 0 – 5 балів; 6) відсутність ґрунтовних висновків – 0 – 5 балів.

Бали сумують і оцінювання досягнутих результатів проводиться в системі оцінювання університету, після чого переводяться в національну шкалу оцінювання та шкалу ECTS відповідно до таблиці.

Шкала оцінювання університету (в балах)	Національна шкала оцінювання	Шкала ECTS		
		Сумарна модульна оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	Визначення
88-100	„відмінно”	94-100	A	ВІДМІННО – бездоганне виконання завдань лише з незначною кількістю помилок
71-87	„добре”	87-93	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками
		70-86	C	ДОБРЕ – в цілому добре виконання завдань з певною кількістю грубих помилок
50-70	„задовільно”	63-69	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків
		50-62	E	ДОСТАТНЬО – виконання завдань задовольняє мінімальні критерії
0-49	„незадовільно”	40-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – перед отриманням заліку необхідне доопрацювання матеріалу
		0-39	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота

УВАГА! Якщо захист курсової роботи оцінено на оцінку „незадовільно”, студентові надається тижневий термін для доопрацювання роботи.

Повторний захист курсової роботи за талонами 2 і К повинен відбутися до початку екзаменаційної сесії.

ПРИБЛИЗНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Методичні аспекти проведення занять з кулінарії у 5 (6, 7, 8, 9) класі.
2. Організація та методика проведення практичних занять з обробки харчових продуктів у шкільній майстерні.
3. Особливості вивчення конструювання швейних виробів у 5 (6, 7, 8, 9) класі.
4. Особливості вивчення моделювання швейних виробів у 5 (6, 7, 8, 9) класі.
5. Вивчення учнями 5 (6, 7) класу швейного машинознавства на уроках з обслуговуючих видів праці.
6. Вивчення учнями 5 (6, 7, 9) класу швейного матеріалознавства на уроках з обслуговуючих видів праці.
7. Методика вивчення розділу „Технологія виготовлення швейних виробів” у 5 (6, 7, 8, 9) класі.
8. Методика вивчення розділу „Технологія виготовлення вишитих виробів” у 5 (6, 7, 8, 9) класі.
9. Методика вивчення розділу „Технологія виготовлення в'язальних виробів” у 5 (6, 7, 8, 9) класі.
10. Зміст та методика проведення занять з народної вишивки на уроках з обслуговуючих видів праці.
11. Методика вивчення учнями технології виготовлення швейних виробів, передбачених навчальною програмою.
12. Організація та методика проведення занять з вивчення модуля „Технологія благоустрою й озеленення території” у 5 (6, 7, 8, 9) класі.
13. Методика проведення занять з народної вишивки в основній школі.
14. Методика вивчення розділу „Обробка матеріалів” на уроках з обслуговуючих видів праці.
15. Методика проведення занять за варіативною частиною навчальної програми з трудового навчання.

16. Розробка дидактичних матеріалів для проведення занять з розділу „Технологія обробки тканин і волокнистих матеріалів”.
17. Особливості вивчення розділу „Рукоділля” уроках з обслуговуючих видів праці.
18. Методика навчання школярів виготовленню виробів у техніці „ізонитки” (за вибором інші декоративні техніки).
20. Роль і місце екскурсій на виробництво у трудовій підготовці школярів.
21. Методика організації, підготовки та проведення профорієнтаційної екскурсії у вищі навчальні заклади.
21. Реалізація принципів трудового навчання на уроках з обслуговуючих видів праці.
22. Реалізація міжпредметних зв’язків на уроках з обслуговуючих видів праці.
23. Особливості організації самостійної практичної роботи учнів на уроках з обслуговуючих видів праці.
24. Використання проблемних ситуацій на уроках з обслуговуючих видів праці.
25. Проблемне навчання на уроках з обслуговуючих видів праці.
26. Орієнтація та профвідбір учнів на спеціальності у сфері обслуговування.
27. Організація й обладнання шкільних майстерень з обслуговуючих видів праці.
28. Особливості наукової організації праці на уроках трудового навчання.
29. Використання технічних та інформаційно-комунікативних засобів навчання на уроках з обслуговуючих видів праці.
30. Розвиток творчого потенціалу школярів на уроках обслуговуючої праці.
31. Технічні задачі як засіб розумового розвитку учнів.

32. Використання мультимедійних засобів навчання на уроках з обслуговуючих видів праці.
33. Формування творчої особистості учня на уроках з обслуговуючих видів праці.
34. Індивідуалізація трудової діяльності учнів.
35. Факультативна робота з обслуговуючих видів праці в загальноосвітній школі.
36. Особливості індивідуальної роботи з учнями на уроках обслуговуючої праці.
37. Формування в учнів творчих умінь та здібностей у процесі трудового навчання.
38. Організація позашкільної роботи у гуртках з обслуговуючих видів праці.
39. Організація навчально-виховної роботи в художньо-прикладному гуртку (за вибором).
40. Навчання гуртківців мистецтву виготовлення бісерних прикрас.
41. Комплексне методичне забезпечення гурткових занять з обслуговуючої праці.
42. Національно-патріотичне виховання школярів у процесі трудової підготовки в загальноосвітній школі.
43. Прилучення учнівської молоді до національної культури на уроках з обслуговуючих видів праці.
44. Методи та засоби формування основ національної самосвідомості учнів засобами декоративно-ужиткового мистецтва.
45. Виховання любові до праці в учнів сільської школи.
46. Естетичне виховання школярів на уроках з обслуговуючих видів праці та в позаурочний час.
47. Можливості реалізації виховного потенціалу народного мистецтва на уроках з обслуговуючих видів праці.

48. Особливості використання засобів унаочнення при проведенні занять з обслуговуючих видів праці.
49. Розробка дидактичних посібників для уроків з обслуговуючих видів праці (розділи програми за вибором).
50. Характеристика форм і методів контролю навчальних досягнень школярів з обслуговуючих видів праці.
51. Розробка і методика використання тестових завдань на уроках з обслуговуючих видів праці.
52. Перевірка якості засвоєння учнями теоретичних відомостей на уроках з обслуговуючих видів праці.
53. Шляхи здійснення контролю за формуванням в учнів практичних умінь і навичок на заняттях з обслуговуючих видів праці.
54. Організація навчання за технологічним профілем у старших класах загальноосвітній школи.
55. Використання інтерактивних технологій на уроках з обслуговуючих видів праці.
56. Проектно-конструкторська діяльність учнів на уроках з обслуговуючих видів праці.
57. Організація і проведення нетипових (інноваційних) уроків з обслуговуючих видів праці.
58. Використання новітніх інформаційних технологій на уроках з обслуговуючих видів праці.
59. Масові форми позанавчальної виховної роботи як невід'ємна складова трудової підготовки школярів.
60. Організацій і проведення шкільних олімпіад і конкурсів з обслуговуючих видів праці.

ДОДАТКИ

Графік

виконання курсових робіт студентами _____ курсу

з _____

Етап роботи на курсовим завданням	Строк	Відмітки про виконання
1. Затвердження тематики курсових робіт		
2. Вибір студентами тем курсових робіт, визначення завдань		
3. Проведення настановних консультацій зі студентами, які пишуть курсові роботи		
4. Представлення керівнику планів і тез курсових робіт		
5. Представлення керівнику чорнового варіанта роботи		
6. Контроль за ходом написання курсових робіт		
7. Здача курсових робіт		
8. Захист курсових робіт і оформлення відомостей		

Завідувач кафедри

С.Д. Петренко

Міністерство освіти і науки України
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра декоративно-ужиткового мистецтва та основ дизайну

Предмет: Теорія та методика трудового навчання

Тема: „Вивчення технології виготовлення вишитих виробів на уроках з обслуговуючих видів праці у 6 класі”.

КУРСОВА РОБОТА

за 7 семестр 2008 / 2009 н. р.
студентки групи ТОІ-41
інженерно-педагогічного факультету

Побірченко Віри Григорівни
(П.І.П)

Науковий керівник:

канд. пед. наук, доцент Степанюк В.М.
(П.І.П, вчений ступінь, наукове звання)

1. Допущено до захисту

“ _____ ” Науковий керівник _____ (_____)

2. Оцінка захисту _____

“ _____ ” Члени комісії _____ (_____)

_____ (_____)

_____ (_____)

Дрогобич – 200 ____

ЗАВДАННЯ
на курсову роботу

студентці 4 курсу, групи ТОІ-41

ПЕТРЕНКО Вірі Григорівні

Проблема: Методика вивчення окремих тем і розділів програми

Тема роботи: „Вивчення технології виготовлення вишитих виробів на уроках з обслуговуючих видів праці ”

Зміст роботи

1. Теоретико-експериментальна частина:

- 1) охарактеризувати методи навчання і розглянути особливості їх використання у процесі вивчення школярами мистецтва вишивки;
- 2) проаналізувати та відібрати найбільш доцільну структуру уроків та методику проведення занять з технології виготовлення вишитих виробів;
- 3) розробити календарно-тематичний план навчального процесу з вивчення технології виготовлення вишитих виробів;
- 4) розробити конспекти уроків з теми „Технологія виготовлення вишитих

виробів”.

2. Ілюстративно-графічна частина _____

3. Практична частина: календарно-тематичне планування, конспекти уроків з трудового навчання, дидактичний матеріал.

Завершену роботу (включаючи пункти 2 і 3) здати на рецензію до
“ ___ ” _____ 200_ р.

Завдання видано “ ___ ” _____ Підпис студента _____

Науковий керівник _____ (_____)

Допущено до захисту “ ___ ” _____ 200_ р. _____

Робота захищена “ ___ ” _____ 200_ р. на _____

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Інженерно-педагогічний факультет

Кафедра декоративно-ужиткового мистецтва та основ дизайну

Студентка 4 курсу, групи ТОІ – 41

Петренко Віра Григорівна

Курсова робота на тему: „Вивчення технології виготовлення вишитих виробів на уроках обслуговуючої праці”

Здана на рецензію “ ____ ” _____ 200_ р. Реєстраційний № _____

Рецензент: _____
(підпис) (П.І.П)

Робота повернена з рецензії “ ____ ” _____ 200_ р.

Допущено до захисту з оцінкою _____

Захист відбудеться “ ____ ” _____ 200_ р.

Рецензія

ЗМІСТ

Вступ	2
Розділ 1. Методичні аспекти проведення уроків з технології виготовлення вишитих виробів	3
1.1. Форми організації навчання, які використовуються під час вивчення технології виготовлення вишитих виробів	3
1.2. Особливості використання методів трудового навчання при організації занять з вишивки.....	3
Розділ 2. Методика проведення уроків з технології виготовлення вишитих виробів	16
2.1. Календарно-тематичне планування та методичні засади організації і проведення занять з вивчення технології виготовлення вишитих виробів ...	16
2.2. Розробка поширених план-конспектів уроків.....	19
Висновки	37
Список використаних джерел	39

Вступ

Вишивка – це один із найулюбленіших та найпоширеніших в Україні видів декоративно-ужиткового мистецтва, яка характеризується застосуванням великої кількості технік вишивання. Розмаїтість технік вишивання дозволяє у виробках відобразити неповторність навколишнього світу, прикрасити побут, одяг. Вишивання розвиває творчі здібності, почуття прекрасного, дає можливість створювати красу своїми руками.

Українська вишивки здавна славилися багатством і розмаїтістю узорів і високою якістю виконання. Вивчаючи тему „Технологія виготовлення вишитих виробів” учні оволодівають вміннями підібрати орнамент для вишивки, оздоблювати вироби різними швами, а це в свою чергу, дозволяє сформувати в учнів певні навички виконання різних технік, ознайомлюються з різними видами оформлення краю готового виробу. У процесі проведення занять учні вчаться розробляти композицію вишивки, для цього їм потрібно продумати образ в цілому і шляхи його художнього рішення, підібрати гаму кольорів, пропорційність елементів малюнку. Усе це сприяє розумовому, фізичному розвитку учнів, формуванню естетичних смаків, їх культурному вихованню. Саме тому була обрана тема „Методика вивчення технології виготовлення вишитих виробів на уроках обслуговуючої праці”.

Мета курсової роботи полягає у вдосконаленні методики організації та проведення занять з технології виготовлення вишитих виробів. Для реалізації цієї мети були поставлені такі **завдання**:

1. Проаналізувати та відібрати найбільш доцільні форми навчання та розробити структуру занять з вивчення технології виготовлення вишитих декоративно-ужиткових виробів.
2. Охарактеризувати методи навчання та висвітлити особливості їх використання у процесі вивчення школярами мистецтва народної вишивки.

3. Розробити календарно-тематичний план навчального процесу з вивчення мистецтва народної вишивки.

4. Розробити поширені план-конспекти уроків з технології виготовлення вишитих виробів, використавши проектно-технологічну систему навчання.

Об'єктом дослідження є художньо-трудова підготовка учнів загальноосвітньої школи.

Предмет дослідження – методика вивчення школярами технології виготовлення вишитих виробів на уроках з обслуговуючих видів праці.

Курсова робота містить 29 сторінок тексту та складається зі вступу, основної частини (двох розділів, чотирьох підрозділів), списку використаних джерел і додатків

Розділ 1. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ З ТЕХНОЛОГІЇ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИШИТИХ ВИРОБІВ

1.1. Особливості використання методів трудового навчання при організації занять з вишивки

Під методами навчання (в тому числі, методами трудового навчання) розуміють способи роботи вчителя і учнів, за допомогою яких досягається оволодіння знаннями, уміннями і навичками, формується світогляд учнів, розвиваються їхні здібності.

Інколи не так просто зробити вибір методу навчання. Крім того, доводиться чергувати різні методи трудового навчання. Наприклад, виклад нового матеріалу часто будують з використанням різних методів навчання. Бесіда переходить у пояснення, пояснення чергується з демонструванням.

Оскільки навчальні завдання трудового навчання збігаються в основному з навчальними завданнями інших шкільних предметів (повідомлення учням нового матеріалу, формування вмій і навичок, застосування знань на практиці та ін.), методи навчання теж в основному збігаються. Проте за характером навчального матеріалу уроки з вишивки відрізняються від занять з інших навчальних предметів, що призводить до деяких особливостей у використанні методів. Розглянемо різні методи навчання і найхарактерніші особливості їх застосування.

1. Розповідь, пояснення, бесіда. Зазначені методи характерні тим, що тут використовується усне слово. Говорячи про застосування розповіді, пояснення і бесіди в трудовому навчанні, слід мати на увазі, що на виклад матеріалу треба відводити не більше як 20 – 25 % навчального часу.

ВИСНОВКИ

У процесі написання курсової роботи ми зробити такі висновки:

Кабінет обслуговуючої праці повинен бути розташований у теплому, світлому приміщенні. Освітлення, опалення та вентиляція кабінету повинні відповідати санітарно-гігієнічним нормам, які встановлені „Правилами з ТБ і промислової санітарії для шкільних навчальних і навчально-виробничих майстерень”.

На основі програми з трудового навчання ми склали календарно-тематичний план і відповідно до нього розробили конспекти уроків, у яких запропонували методичні поради щодо навчання учнів лічильним технікам. Суть їх зводиться до наступного:

Заняття з вишивки мають кінцевою метою виготовлення вишитих виробів. У процесі їх проведення учні знайомляться з особливостями української народної вишивки, види орнаментів, отримують поняття про композицію у вишивці. При виготовленні робіт учні вивчають різноманітні шви; технології їх виконання.

На першому занятті учитель може показати готовий вишитий виріб із зразками виучуваних технік. У бесіді з школярами вчитель спирається на знання учнів отриманих у попередніх класах та вивчає необхідні питання. Під час бесіди вчитель спрямовує відповіді учнів у правильне русло.

Види швів, їх техніка виконання вивчаються теоретично і закріплюються практично. Спочатку треба розповісти учням про санітарно-гігієнічні вимоги і правила безпечної праці під час вишивання, дати класифікацію швів за способом вишивання (вільні та лічильні) і за технікою вишивання (глухі та наскрізні), охарактеризувати види орнаментів, підібрати необхідні матеріали та інструменти для вишивання.

Вивчаючи техніку виконання лічильних швів, учні розробляють композиції вишивки, оформляють краї виробу. Практичне вивчення кожного

шва починається з ознайомлення учнів з технікою його виконання. Виучувані шви учні виконують спочатку як навчальні вправи, а потім у процесі виготовлення виробу. Так формуються первинні вміння і навички. У цей період увага вчителя спрямована головним чином на перевірку правильності техніки виконання швів. Під час повторних вправ, коли учні виконують ту саму операцію в комплексі з іншими, самостійність їх повинна проявлятися в умінні правильно виконувати і застосовувати техніку залежно від конфігурації виробу і потрібної точності. Відповідно до цієї вимоги й оцінюється діяльність учнів. Форма організації праці є фронтальною, завдяки цьому вчитель може керувати одночасно роботою всієї групи, застосовуючи групове інструктування, колективне обговорення помилок та ін.

При виконанні практичної роботи „Розробка композиції вишивки. Оформлення країв виробу” вчителю потрібно творчо підійти до вибору варіантів завдання. Спочатку учні розробляють нескладну композицію вишивки, використовуючи графічні зображення вивчених швів, і вишивають цю композицію. Потім вони обробляють краї виробу (наприклад серветки чи рушника) торочками, закріпленими швом „косий хрест”. У процесі виконання роботи потрібно домагатися того, щоб учні проявили більшу самостійність, користувались інструкційними картами, зразками наочних посібників, плакатами, спеціально оформленими в кабінеті стендами.

На заключному занятті з вивчення вишивки вчитель розповідає про те, що вишивка на виробах повинна бути виконана грамотно, акуратно і відповідати композиції. Не можна допускати дошивання елемента узору нитками іншого відтінку, перекошеності або зсуву малюнка (порушення симетрії) вишивання грубою ниткою на тонкій тканині. Вчитель також проводить оцінювання навчальних досягнень учнів та демонструє найкращі роботи.

З метою естетичного виховання і розвитку творчих здібностей учнів потрібно звертати увагу на кольорове поєднання ниток у виробі, порівняльну характеристику різних видів тканин для вишивання.

Приклади оформлення джерел інформації

1. Быкова Г.Ф. Средства наглядности в формировании умственных действий / Г.Ф. Быкова // Вопросы психологи. – 1996. – № 1. – С. 31 – 36.
2. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі, освіті: (підсумки 10-ї Міжнарод. конф. „Крим – 2003”) [Електронний ресурс] / Л.Й.Костенко, А.О.Чекнар'юв, А.Г.Бровкін, І.А.Павлуша // Бібліотечний вісник – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу до журн.: <http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003.htm>.
3. Богданова С.І. Трудове навчання (для груп дівчат). 7 клас: Розробки уроків / Богданова С.І. – Х.: Веста: В-во „Ранок”, 2005. – 176 с. – (На допомогу вчителю).
4. Величко Т. Комп'ютерні технології навчання // Сучасні інформаційні та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: Зб. наук. пр. / Редкол. І.А.Зязюн та ін. – Київ-Вінниця: ДОВ Вінниця, 2002. – С. 15–18.
5. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія: [навч. посіб.] / В.М.Галузинський, М.Б.Євтух. – К.: Вища школа 1995. – 237 с.
6. Горпинко Т.М. Лабораторно-практичні роботи з кулінарії: : [навч.-метод. посіб.] / Т.М.Горпинко. – Львів: Світ, 1996. – 104 с.
7. Денисенко Л.І. Азбука домашнього господарювання : [навч. посіб. з трудового навчання для учнів 5 – 9 класів серед. загальноосвіт. шк., ліцеїв, гімназій. / Л.І.Денисенко. – К.: А.С.К., 1999. – 232с.: іл.
8. Корнєв В.П. Дидактичні вимоги до комп'ютерних програм / В.П.Корнєв // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2003. – №8. – С. 25–27.
9. Кулінарія: [підручник] / Л.Я. Старовойт, Н.С. Косовенко, Ж.М. Смирнова. – К.: Вища школа, 1993. – 270 с.
10. Кульчицька О.Л. Народний одяг західних областей УРСР: [альбом] / Укладач О.Л. Кульчицька – К., 1959. – 74 табл.

11. Литвінець Е.М. Голки, нитки, намистинки: [наук.-попул. кн.] / Е.М. Литвінець. – К.: Веселка, 1989. – 75 с.: іл.
12. Олейник Н.М. Учебное пособие по спецкурсу „Тест как инструмент измерения уровней знаний и трудности заданий в современной технологии обучения” / Н.М. Олейник – Донецк: Дон ГУ, 1991. – 66 с.
13. Радкевич В.О., Пащенко Г.М. Технологія вишивки: [підручник] / В.О.Радкевич, Г.М.Пащенко. – К.: Вища школа, 1997. – 303 с.
14. Психологічний словник / Ред.-упоряд. В.І.Войтко. – К.: Вища школа, 1982. – 263 с.
15. Програма з трудового навчання: 5 – 9 кл. – К.: Шкільний світ, 2005. – 320 с.
16. Серга С.А. Збірник запитань, задач і вправ з трудового навчання: [метод. посіб.] / С.А. Серга – К.: Рад. школа., 1977. – 94 с.
17. Технические средства обучения и методика их использования / [Д.А.Сметанин, К.А.Квасневский, В.В.Ильин и др.]; под общ. ред. К.А.Квасневского. – М.: Колос, 1984. – 223 с.
18. Трудове навчання. 7 клас: [навч посіб.] / [В.М. Мадзігон, А.І. Воловиченко, Г.Е. Левченко та ін.]. – К.: Рад. школа, 1991. – 207 с.
19. Тхоржевський Д.О. Методика трудового і професійного навчання та викладання загальнотехнічних дисциплін: [навч. посіб.]. – 3-е вид., допов. і перероб.. – К.: Вища школа, 1992. – 334 с.
20. Український педагогічний словник / Авт.-уклад. С.У. Гончаренко – К.: Либідь, 1997. – 376 с.

Примітка: інформаційне джерело оформляється мовою оригіналу.

НАУКОВО–МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Оршанський Л.В., Мельник Г.М.

КУРСОВА РОБОТА З ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ: МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 7.010103 „ПМСО. ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА”

Редакційно-видавничий відділ
Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка

Головний редактор
Ірина Невмержицька

Редактор
Ніна Хом'як

Мовний редактор
Марія Зубрицька

Комп'ютерна верстка
Ірина Заліська

Підписано до друку 22.10.2009 р. Формат 60 x 84/16

Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman Cyr.
Наклад 100 прим. Зам. _____

Підготовка макету та друк:
НВЦ „Каменяр”

Вул. Стрийська, 3
82100 Дрогобич
тел. 2-93-59